

DIRECTOR:

Dr. ALEXANDRU RUSU

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
BLAJ — JUD. TARNAVA MICĂ

INSERATE:

Un șir garmond: 5 Lei. La
publicări repetate de
:: :: învoială.

ca „Universități”

Mintrea

REDACTOR RESPONSABIL:
Dr. AUGUSTIN POPA

ABONAMENTUL

Pe un an . . . 180 Lei

Pe 6 luni . . . 90 Lei

Pentru străinătate 360 Lei

Numărul 350 Lei

Foaie bisericească-politică. — Apare în fiecare Sâmbătă.

O sectă nouă

„Creștinismul revizuit” al dlui A. C. Cuza — De ce nu putem
sprijini L. A. N. C. — Compromiterea unei loznici,
care ne va trebui ca mâine

de prof. AUGUSTIN POPA.

Din focul războiului mondial ideea creștină a eșit întărită. Anii ce au urmat, cu frenezia lor materialistă, au arătat tot mai mult nevoia învierii generale a omenirii pe temeiurile principiilor evanghelice. Pe zi ce merge tot mai multe glasuri cer refacerea morală a individului și a societății, reîncreștinarea singuraticilor ca și a întocmirilor sociale și de stat.

Luptând cu greutate înnoite, biserica lui Hristos se străduiește, în câmpul ei, să realizeze tot mai mult din acest program. Și în multe părți începe a se simți rezultatul. Se formează grupări nouă de apostoli ai idealurilor creștine, cu menirea de-a duce credința și morala în toate câmpurile de manifestare ale vieții, în literatură și artă, în știință și politică.

Noi ne-am dovedit și în această privință români dela roată: greu de pornit. Refacerea noastră ține pas cu „leul”, prefăcut în rac. Cu atât mai mare trebuie, deci, să ne fie bucuria când vedem desfășurându-se și la noi un steag de luptă creștină, fie pe teren cultural, fie social ori politic. Ar fi trebuit, în consecință, să sprijinim din răzputeri mișcarea, social-culturală la început, politică mai apoi, pornită sub înfruntătorul nume: *Liga Apărării Naționale Creștine*. Se cădea ca între primii ei luptători să fim noi, cari suntem din oficiu răspânditorii ideii creștine.

Nu am făcut-o. Aveam motive să stăm în rezervă. Dela început ne-a repugnat creștinismul lărmuitor și bătăuș al grupării. *Violența* nu poate fi metoda blândului, deși atât de hotărâtului, Isus. Membrii grupării nu erau, și aici nu s'au silit a deveni, *creștini mai buni* decât mulțimea celor răsleșiți în diferitele partide existente. Le lipsea un program social și politic de *creștinism pozitiv, constructiv*. Toată arma se făcea pentru loznici negative, de distrugere.

Credeam însă că toate aceste neajunsuri provoresc din greutatea începutului și așteptam să se cristalizeze concepțiile și programele creștine ale Ligii. Dar programul politic-social întârzie într'una. Măsurile, mai mult decât problematice, propuse în publicațiile Ligii — în vederea alegerilor —, pentru stărpirea Evreilor, nu pot avea pretenția de-a se numi un program de realizări creștine. În schimb s'a limpezit — vorba vine — temelia doctrinară a Ligii: *concepția ei despre creștinism*. A lămurit-o președintele, d. prof. A. C. Cuza, într'o vorbire-program ținută la București și în broșurica: *Învățătura lui Isus, iudaismul și teologia creștină*. E bine să o cunoască și cititorii noștri.

„Concepția mea despre creștinism — spune d. Cuza — nu este concepția teologiei creștine: care se prezintă ca *dogmă*, invocând pentru dânsa *tradiția*. *Dogmele teologiei, chiar prin destinația lor — ca interpretări omenesti —, sunt supuse revizuirii continue*”. O revizuire a lor o face d. Cuza, ținând „a substitui *dogmei adevărul*”. Dar care e criteriul ultim al adevărului? „*Spiritul liber*, care nu are decât o singură lege — divină și ea ca și dânsul — *logica*... Eu nu recunosc altă autoritate și altă călăuză, decât *spiritul adevărului*”. Iată-l deci pe creștinul domn Cuza judecător suprem peste noianul de dogme schimbătoare ale creștinismului, răsturnând cu o lovitură întreagă teologia. Asta, fiindcă dsa are logică și spirit liber!

Dar teologia creștină a celor 20 veacuri merită această palmă, fiindcă: „1. nu a înțeles creștinismul; 2. nu a continuat acțiunea lui Isus împotriva Iudaismului; 3. a făcut ca Iudaismul — desființat de Isus — să-și întindă astăzi stăpânirea pe întregul pământ”. Cu alte cuvinte: Creștinismul l-au înțeles până acum numai Isus din Nazaret și, în veacul 20, d. A. C. Cuza dela Iași. Să nu se pară o blasfemie această alăturare de nume. În concepțiile dlui Cuza, „*Isus este fiul lui Dumnezeu în înțeles abstract și simbolic*”. (Nu știm cum se împacă această enunțare cu cea dela pag. următoare: Taina ființei lui Isus este deslegată în cuvintele dela Ioan: Și cuvântul trup s'a făcut... „cari trebuie înțelese, nu simbolic ci absolut literal: *Isus este cuvântul — Spiritul — lui Dumnezeu intrupat*” !)

Oricum am rămânea cu „înțelesul ființei lui Isus”, un lucru e cert, după d. Cuza: Isus a fost trimis să lupte împotriva răului, a *satanului* — *Evreii*. A venit să desființeze Iudaismul. „Dumnezeul Iudaismului este Iehova, *El Șadai* — care corespunde și după nume ca și după faptele lui cu Set, Șeitan, Satan — spiritul întunecului, al răului, al urei, al nimicirii, Dumnezeu gelos care încheie legământ numai cu Jidani...” Prin adevăr, prin binele propovăduit, „Isus a desființat Iudaismul — prin răsturnarea tuturor dogmelor lui”. „*Aceasta a fost misiunea lui Isus: Desființarea învățăturii diabolice a Jidanilor*”.

Am ajuns la punctul culminant din „creștinismul” dlui Cuza. Aici zace noutatea senzațională, dela înțelegerea căreia depinde „viitorul întreg al civilizației umane” în general, și al României în special. Intr'adevăr senzațional! Și încă nimănui nu i-a plesnit prin cap acest adevăr așa de simplu, așa de limpede:

Isus a venit să desființeze legea veche cu dogmele ei diabolice. Singurul rău și păcat în lume este această operă a diavolului, care se zice „Sfânta Scriptură”, singura robie din care trebuim răscumpărați era jugul lui Satan intrupat în Jidani.

Nimeni nu va nega că este o concepție nouă și ciudată aceasta. N'a avut-o nici un creștin încă, nici un teolog, nici apostolii și, e mai pe sus de orice îndoială, nici Mântuitorul Isus. Căci Isus nu a venit să strice Legea și prorocii și, din întâmplare, nu a pus suprem judecător peste învățăturile descoperite de Dumnezeu, în Legea veche ca și în cea nouă, logica dlui Cuza. Rămâne deci singurul creștin adevărat, dela facerea lumii până azi: d. A. C. Cuza. — Să ne trăiască!

Dar să lăsăm gluma! D. Cuza nu este creștin. Este un raționalist sectar, sau mai bine un simplu politician. „*Liga creștină*”, care se inspiră din aberațiile anticreștine ale dlui Cuza, nu este nici ea creștină, nici nu are un program creștin. Este o sectă anticreștină, sau mai bine: *un partid politic antisemit*, oricât s'ar lăpăda de acest nume!

De ce dar ține cu orice preț la eticheta „creștină”? — Pentru că această lozincă încă nu a fost exploatată spre scopuri de demagogie electorală. I-a rămas dlui Cuza gloria sinistră de-a târa în noroiul luptelor politice steagul curat al evangheliei, pentru scopuri necreștine. Păcat și pagubă! Cu cât e mărgăritarul de preț mai mare, cu atât e mai mare pagubă să-l arunci în noroi.

Să fim înțeleși: nu ne-am pronunțat asupra problemei semite. Aceasta există și dl Cuza este liber să facă în jurul ei tărăboi cât o vrea și cât va îngădui d. O. Goga. Ii este îngăduit chiar și să dea soluții, realizabile, firește. Dar să o facă în numele său și să nu învaluiască în steagul creștinismului divagările dsale bizare. Va veni vremea, când să pornim și noi, Românii, o mișcare de însănătoșare a vieții publice pe baza moralei creștine, să pornim o luptă pentru un program integral creștin. Steagul evangheliei ne trebuie pe atunci.

Până atunci e mai onest și mai evanghelic să fie vorba noastră: Așa, așa; nu, nu, adică liberal, naționalist, antisemit, raționalist etc. Numele de creștin să-l poarte acela care este. Cine face altfel riscă să fie prins cu ocazia mică și poate să nu o sfârșească prea bine.

În jurul votului dela Sibiu. Într'un articol intitulat „Verdictul Românilor adeleni” publicat în numărul dela 30 Maiu al ziarului „Adevărul”, d. L. B. (Lucian Borcea?) arată în chip deosebit de convingător, că nimio nu învederează mai clar desastrul colectiv al dlor Goldiș, Lupas, Lapedatu și Goga, decât rezultatul alegerilor din județul Sibiului, „fieful comun al celor 4 miniștri, porniți la distrugerea partidului național”.

Autorul însiră titlurile pe cari le au acești miniștri pentru a fi putut aștepta cu dreptul un verdict mai favorabil, și trece apoi la rolul pe care l-a avut Sibiiul *bisericesc* în producerea evenimentelor politice recente ale Ardealului. „Sprijiniți pe aceste considerante — spune acest avocat sibiian, în măsură de-a cunoaște exact toate după-culisele —, ministrii averescani de azi, pe când erau încă simpli „conspiratori“ în rândurile partidului național, au dat în Sibiiu primul semnal de rebeliune împotriva partidului: *La congresul național bisericesc*, intrunit la Sibiiu, s'au redactat cunoscutele *desiderate* adresate acum un an dlui Maniu. Și tot la Sibiiu — în cetatea celor 4 Escelențe —*) s'a ținut primul congres al „partidului național resuscitat“, pentruca d. Lupas să poată resti acel *inversunat* discurs împotriva șefilor politici, sub cari a servit atâția ani și pe cari la Sibiiu i-a acuzat de trădare cu Budapesta“. Domnul L. B. arătând apoi, că față de cele aproape 16 mii de voturi exclusiv românești ale opoziției, Escelențele sibiene n'au obținut nici o mie de voturi românești (întreg restul privind voturile Sașilor disciplinați și ale Ungurilor), și este de părerea, că votul dela Sibiiu va avea probabil consecințe neplăcute pentru colaboratorii recentii ai dlui Goga. Și d. Borcea (?) continuă astfel: „*Ei vor fi cu atât mai aspru judecați cu cât — o știu cu toții — mitropolitul Bălan tot din Sibiiu, a avut un rol activ ca să se împuie țării guvernul dlui Averescu*“.

Reținând aceste constatări ale unui om care știe ce spune, am socotit că în fața diversiunilor și paliativelor încercate pe această chestiune de organele I. Preasfințitului dela Sibiiu, suntem datori să subliniem din nou acest rol „istoric“, de care se pare că nici autorul lui nu mai este prea încântat.

*) Și — iatregim noi — tot în legătură cu un congres *bisericesc*.

N. R.

Mai încercăm odată. Deprinși cu obiceiuri gazetărești, oari nu sunt importate din Fanarul îndepărtat al cutărui Paleologu, ne mai luăm odată „îndrăzneala“ de-a încerca să convingem pe dd. dela „Biruința“ clujană, că sunt în plină decadentă gazetărească, când — răspunzând articolului nostru din numărul ultim —, în loc de-a face dovada scrisului lor calomnios, care punea în gura I. Preasfinției Sale p. ar. mitropolit Vasile vorbe pe cari nu le-a rostit, înțeleg să publice, sub titlul: *D. Russu recidivează*, următoarele necuviințe foarte puțin onorabile:

Pe un ton care nu cadrează deloc cu situația sa de preot, celebrissimul director al „Unirei“ din Blaj, d. dr. Russu (sic! — ca și când ar fi indiferent că scrii Hodos, sau Hodos), are aierul că desminte autenticitatea unui reportaj al nostru, în care arătăm că I. P. S. Mitropolitul Blajului a sfătuit o delegație de preoți din Făgăraș să se abțină dela orice manifestație politică. D. dr. Russu, care mai zilele trecute mergea cu îndrăzneala până la a da indicații potrivnice conducerii bisericești unite (?), crede că poate merge cu îndrăzneala până la a ne da și nouă lecții de corectitudine gazetărească.

Regretăm, dar ne vedem siliți a-l chema la ordine. Lecții de corectitudine gazetărească nu primim dela nimeni, cu atât mai puțin dela d. dr. Russu, căruia i s'ar putea face unele învinuiri și de corectitudine preoțească și de corectitudine gazetărească. Directorul „Unirei“ să nu creadă că am uitat desmintirea pe care o dădea zilele trecute unei scrisori amintite de noi, desmintire pe care o putem răsturna oricând, publicând scrisoarea. Dorește de-a așa ceva, fi stăm oricând la îndemână. Obrazul nostru n'are de ce roși; cu atât mai rău pentru acei ce trebuie să roșescă și nu pot.

Isteții dela „Biruința“ nu mai au deci nici un cuvânt pentru năroada lor poveste cu preoții dela Făgăraș, fiindcă am nimerit, se vede, cuiul în cap, și o polemică pe această chestiune putea să le fie fatală. Au recurs deci la diversiunea puțin inteligentă a unei scrisori primite din partea directorului nostru dela o înaltă față bisericăscă, afirmând că în coloanele noastre s'ar fi desmintit existența ei și amenințând cu darea ei în publicitate. Dar nici cu aceasta n'au nimerit-o mai bine, fiindcă întâiu și întâiu este un mare neadevăr, că în coloanele noastre s'ar fi desmintit vreodată existența unei atari scrisori și desfidem pe oricine să ne dovedească contrarul. Iar pentruca iubiții confrăți dela Cluj, în frunte cu

d. Hodos, să nu fie cumva ispitiți a crede suntem pe punctul de-a admite aceasta numai de frica amenințării cu publicarea ei, îi înțelegem să o facă — decumva au autorizarea — pentruca dobândind prin aceasta și noi libertatea de-a publica răspunsul ce s'a dat acestor scrisori, să limpezim odată definitiv și acest capitol al frământărilor noastre politice. Până însă siguri dd. atâți de inițiați dela „Biruința“ că din publicitatea ce s'ar face în punctul acesta, nu directorul nostru va trebui să rășească.

Rămân deci dovedit, că dacă poate vorba de o recidivare, aceea nu este de partea noastră, ci a confrăților dela gazeta clujană cari în chestia scrisorii pomenite sunt tot atât de documentați ca și'n aceea a audienței scoșite a preoților din părțile Făgărașului.

Halal însă de așa gazetărie!

Cronică bisericăscă.

O nouă vizitație canonică a Preasfințitului Iuliu al Gherlei. Opera nespuse de folositoare vizitațiilor canonice, de pe urma cărora s'a produs în anii din urmă atâta bine între credincioșii bisericii noastre, reîncepe prin grija paterintă a Preasfințitului episcop al Gherlei care azi-măine va fi în situația de a se putea mândri cu împrejurarea, că a văzut toate parohiile și filiile vastei sale eparhii, în număr peste 600.

În cursul noii vizitații anunțate prin „Curierul creștin“ dela 1 Iunie e. se vor cere ceta următoarele 34 parohii și filii: Oena Dejului, Codor (13 Iunie), Penticul român, Cornu (14 Iunie), Jichișul de sus, Șigău (15 Iunie), Jichișul de jos, Târpia (16 Iunie), Șomcutul mic, Peștera (17 Iunie), Maia, Cremenea, Suară (18 Iunie), Băbdiu, Răsbuneni (19 Iunie), Olpre Pruni (20 Iunie), Buduș, Anteuș, Blidărești (21 Iunie), Târgușor, Pustuța, Jurca (22 Iunie), Oso Ciaca, Valea Hranei (23 Iunie), Zalha, Valea lungă (24 Iunie), Bezed, Solomon (25 Iunie), Brigle

Foia „Unirii“

Un îndemn frășesc.

Câteva reflexii privitoare la datorințele noastre preoțești *)
de Pr. Gregoriu Manoilă.

Dacă privim cu atenție în jurul nostru, la semenii noștri intelectuali, cari, ca și noi, trăiesc din plata pentru slujba ce o poartă, afară de o singură tagmă, a advocaților, toți purtătorii de diferite slujbe, sunt supuși la un control sever din partea unei întregi serii de superiori. — Nu-i vorbă, ne avem și noi superiori; și noi suntem controlați în purtarea slujbei noastre, dar după cum slujba noastră e cu totul diferită de a altor slujbași, cu cari trăim împreună, tot astfel și controlul exercitat asupra noastră diferă în chip esențial de cel ce se aplică altor slujbași.

La noi controlorul cel dintăiu este conștiința noastră. Controlorul suprem ne este Tatăl ceresc, Căruia avem să dăm seamă, în tot momentul vieții noastre, de purtarea noastră, de împlinirea datorințelor noastre. Ceilalți controlori, începând dela mai mic la mai mare, sau întors, ori că nu ne pot controla în amănunte, după ce slujba noastră e de așa, ori —

*) Dintr-o conferință ținută la sinodul de primăvară al protopopiatului Fogăceleii.

N. R.

unde ne pot și de fapt ne controlează — o fac după porunca evanghelică: cu deosebită blândețe, iertându-ne, dacă nu totdeauna și orice, desigur foarte multe.

Tot așa și cu sancțiunile. Ele ne sunt de alt domeniu decât cele de aplicat în lumea și viața aceasta. Darea noastră de seamă, marea noastră dare de seamă, va fi la judecata particulară și apoi la cea universală. Lucru, care ne face prea ușor să fim de multe ori neglijenți și târzii în împlinirea punctuală a datorințelor noastre, fără să ne gândim prea mult că ce ne așteaptă la cele 2 termene spuse mai înainte.

Dar să precizăm, și să ne punem câteva întrebări!

Datorințele noastre preoțești sunt multe și grele. Suntem învinuiți din partea multora — chiești și nechiești, pricepători în oarecare grad și chiar analfabeți în materie —, că lucrăm foarte puțin, ba se poate auzi, mai ales în zilele de azi, și cuvântul, că nu lucrăm nimic, luăm numai plata.

Să recunoaștem, ce se cade!

Nu scriem, e drept, atâta cât notarii; nu pertractăm ceasuri și jumătăți de zile cu partide multe, ca magistrații; nu pledăm în zeci de cauze, zilnic, ca advocații; nu construim minuțioase planuri și devize, ca inginerii. Nu ne spargem capul, ziua-noaptea, cu soarta țării, cum o fac aceasta (ori, cel puțin, ar trebui s'o facă) ce-i ce stau în frunte: miniștrii și parlamentarii. Și la alte multe indeletniciri și da-

torințe, pe cari le împlinesc alți slujbași, mai înalți sau mai inferiori, răspundem tot negativi.

Cu toate acestea un lucru stă neclintit pentru o minte clară și judecată dreaptă este indiscutabil: Slujbă mare ca a noastră; slujbă greu de împlinit ca a noastră și de o covârșitoare însemnătate peste toate slujbele existente, nu este pe fața pământului. În marea noastră a puțineilor, a celor prea adese nebișgați în cuvenită seamă, ba nu arare-ori huiduiți și desconsiderați, este pusă soarta omenimii ori, rămânând aici acasă, soarta fiilor scumpe noastre țări.

Prin o conducere nepotrivită din partea celor ce conduc destinele lumesti ale țării se poate produce clătinarea, ba uneori — cum am văzut în războiul trecut — chiar prăbușirea împărățiilor pământene. Prin conducere nepotrivită, ori laxă, din partea noastră, preoților, se poate periclita nu viața fiilor țării pe un restimp oarecare, ci se poate pierde o fericire, care nici nu se poate asemăna cu visul, mai scurt ori mai lung de pe pământ, care vis e numit viață. Din vis, fie el cât de urit, te deștepti la viață, dar din starea fericirii pierdute?! Ne îngrozim, nu-i așa, la ce s'ar mai putea fi adaus aci?!

Iată de ce trebuie, neapărat trebuie, să ne punem cât mai des întrebarea: Oare, după controlul mare asupra noastră se exercită cum am arătat mai înainte, cum stăm cu împlinirea datorințelor noastre, dela care atâră un bine sau un rău, care nu se poate măsura cu nimic o cumpănă din lumea aceasta?!

Muceel (26 Iunie), Surduc — sfințirea bisericii — și Solona (27 Iunie).

De aici Preasfinția Sa ia apoi — potrivit obiceiul său de-a încheia vizitațiile prin rugăciunile făcute la una din mănăstirile închinete Preasfinției Fecioare — drumul la mănăstirea Bicsadului, unde va prăznuși împreună cu fiii săi iubiți din acelea părți sărbătoarea sfinților apostoli Petru și Pavel.

Din amănuntele congresului euharistic. Despre al 28-lea congres euharistic internațional, care se va ține la Chicago, în zilele de 21—4 Iunie c. am mai scris și vom mai scrie în aceste coloane, fiindcă este poate cea mai puternică manifestație religioasă de oricând a bisericii Domnului.

Deși aranjată în proporții cu adevărat americane, la care numai străinii vor aduce un aport de circa 1 milion oaspeți, reprezentând peste 100 de neamuri deosebite, manifestația euharistică din cel mai catolic oraș al Americii, își va păstra în întregime caracterul religios și sufletesc. Ca idee centrală a discuțiilor congresuale s'a fixat chiar din partea sf. Părinte: „Sf. euharistie și familia creștină“, care va stăpâni întreagă atmosfera congresului și în serviciul căreia se vor pune toate celelalte momente, menite a scoate în relief dumnezeirea Hristosului euharistic și închinarea latreției ce-i se cuvine. Cele aproape 2000 de cuminecări, câte se prevăd pentru ziua de introducere — pentru efectuarea cărora sutele de biserici și capele ale orașului vor fi întregite cu peste 1000 de altare publice, cari vor fi împărțite apoi, cu tot ce se ține de ele, misiunilor —, împunătoare liturghie a copiilor de pe „Soldiers Field“, care poate încapa 160,000 oameni, și în deosebi procesiunea euharistică de încheiere, care se va desfășura în parcul de peste 2000 jughere al noului seminar teologic al cardinalului Mundelein — vor fi un adevărat triumf al sentimentului religios, animat de acela al solidarității internaționale dintre toți fii Romei.

Din cauza sărăciei care ne paște, și care nu dispune de fondurile ortodoxiei „stockholmiene“ a ministerului cultelor, biserica noastră

nu va putea participa la acest congres decât prin preoții săi din America, dar sufletul ei întreg va fi acolo, îngenunchind și el, alături de toate neamurile creștine, în fața Celui ce a spus, că porțile iadului nu vor birui nicicând biserica zidită pe apostolul Petru.

Sinodul ecumenic al ortodoxiei. Contemplat, la inițiativa noului patriarh Vasile al Constantinopolului, pe sărbătoarea Rusaliilor din acest an și anume la Ierusalim, faimosul sinod ecumenic al ortodoxiei s'a amânat din nou pe o dată ce încă nu s'a fixat, dar e vorba să fie începutul lui Octomvrie, având a se ține pe muntele Athos.

În legătură cu acest sinod, asupra viabilității căruia continuăm a avea păreri bine cunoscute cititorilor noștri, suntem acum în situația de-a putea da — după ziarul „Cuvântul“ — și un fel de program al „apropiatului“ sinod ecumenic ortodox. Ci-că activitatea lui ar fi să se desfășure în 7 direcții, după cele 7 secțiuni ale lui. Prima s'ar ocupa de *chestiuni generale* și „va încerca (sic!) o revedere a dreptului canonic pentru o adaptare a lui la nevoile timpului“. Și aici „Cuvântul“ adaugă: „Nu ascundem, că această idee de revizuire... pare deadreptul inspirată de structura bisericii apusene“. A doua secțiune se va ocupa de *chestiuni dogmatice*, unde e vorba să se facă distincțiunea între dogme propriu zise și așanumitele „teologumena“ (păreri dogmatice libere), între cari ar fi să se pună și chestia procesiunii sf. Duh. Pentru *chestiunile administrative* (formele sinoadelor ecumenice ș. a.) va fi o secțiune a parte, și deosebit de aceasta va fi o altă secțiune pentru *chestiunile liturgice*, unde se va pune între altele și reducerea numărului postului. Secțiunea a cincea se va ocupa de *chestiuni relative la cler* (reforma seminariilor, recăsătorirea preoților, criza vieții monahale ș. a.), a șasa va avea în discuție *chestiunea calendarului*, iar celelalte chestiuni (între cari și aceea a schismei bulgare și a relațiilor cu Sovietele) vor fi rezervate sub titlul *Varia* secțiunii a șaptea.

Programul ar fi deci. Rămâne numai să

vedem când și cum se va putea ajunge la realizarea „ecumenică“ a acestui program destul de provincial.

Încă o beatificare. Dumineca trecută, în ziua 30 Maiu, sf. Părinte al Romei a ridicat în șirul fericitorilor pe venerabila Bartolomea Capitanio (1807—1833), intemeietoarea congregației de surori care-i poartă numele, și al cărei spirit elevat a atras în casele ei mii și mii de fecioare creștine.

Instituția întemeiată de această sfântă Italiancă s'a răpândit într'un chip extraordinar în toată Italia, pentru a trece apoi în America sudică, în Brazilia, în regiunile dela Plata, precum și în Indiile îndepărtate. Fiicele de caritate „della Capitanio“ se cifrează azi cu circa 8000 și stau în serviciul dragostei și milei creștine în sute de spitale și alte instituții, închinete alinării suferințelor omenești. Și aceasta cu toate că la moartea intemeietoarei, abia două surori au rămas să conducă opera tinerei maice stinse în vrâstă de abia 26 ani.

Cu adevărat: Micul grăunte de muștar, care s'a dezvoltat în arborele puternic, în stare să adăpostească și paserile ceriului în ramurile sale!

Săptămâna politică.

Lucrările comisiei centrale electorale terminate abia Miercurea trecută, a stabilit — cu o diferență de 8 mandate față de calculele particulare făcute înainte — următoarea proporție pentru *mandatele Camerei deputaților*: Guvernul 292 deputați, iar opoziția 95 de mandate. Din acestea din urmă blocul național-țărănesc ia 69 de locuri, partidul liberal 16, iar așa numita Liga „creștină“ 10 locuri. Raportul dintre mandatele celor 2 partide ale blocului încă nu este cunoscut, când scriem aceste știri, dar se afirmă, că partidului național i-s'ar fi atribuit câteva mandate în plus față de cel țărănesc.

Datorițele noastre sunt multe și grele dar fiecare dintre noi le cunoaște. Oficiul nostru preoțesc stă — dupăcum atât de bine se știe — din oficiul ministerului, al magisteriului și al păstoririi. Să considerăm dar, în liniamente generale, aceste 3 puncte cardinale din complexul datorințelor noastre.

Cum ne achitam de *îndatorirea ministerului*? În ce măsură ținem seamă de principiul: *Sacra sacre tractanda*? Cum operăm cu sfințele taine, menite să asigure viața veșnică a noastră și a turmei încredințate nouă, a căreia fericire ori nefericire e pusă, după mila marelui și bunului Dumnezeu, în data și în mâinile noastre?! În special: Cum liturgisim? Căci aceasta — aducerea sf. jertfe — este inima și miezul sublimii noastre chemări? Nu cumva considerăm sfânta liturgisire ca un act, care trebuie să-l îndeplinim în Dumineci și sărbători, ori chiar în toată ziua, ca un act, după „lucrarea“ căruia ne câștigăm pâinea zilnică? Nu cumva purcedem cu sfânta liturgisire în modul și chipul cum fac alți slujbași când își săvârșesc lucrul impus lor, să fie făcut oricum, numai să fie isprăvit? — Întrebări de acestea s'ar mai putea pune apoi și în legătura cu celelalte sacramente și sacramentale, în deosebi însă în legătură cu sf. spovedanie, dar chestiunea este aceeași. Celelalte multe întrebări și răspunsuri ni le putem pune și da fără nici o greutate unul fiecare din noi, și e bine s'o facem.

Al doilea punct cardinal al datorințelor

noastre este *propovăduirea adevărilor sfintei noastre legi*.

În zilele de acum, când bunul Dumnezeu ne-a dat aproape necrezuta fericire a întregirii neamului nostru atâta vreme năcăjit, obidit și supus; în aceste timpuri când în mijlocul fericirii, a vrut acelaș bun părinte cereș să ni se dea, neconținut, și hapurile amare împărțite, din belșug, de frații noștri de acelaș sânge, propovăduirea cuvântului lui Dumnezeu a adevăratei credințe și biserici, ni se impune mai mult ca ori când. Și cred, că nu trebuie să mai lămurim pe larg pentru ce? Vedem doar cu toții goana nebună după credincioșii bisericii noastre.

Poate greșesc, dar în mine s'a format și credința, că în desnodământul recent al trebilor privitoare la starea normală a rânduelii din țara noastră, a jucat un rol nu chiar neînsemnat și faptul, că în contra vieții sfintei noastre biserici dreptcredincioase și a credinței noastre adevărate sunt îndreptate mereu gânduri și acțiuni din cele mai păgubitoare. Și aici ajunge să ne gândim la împrejurarea, că fețe înalte ale ortodoxiei își osândesc oasele neodihnei până nu ne vor vedea striviți și chelțuiesc cu nemiluita bani, cari ar trebui să servească alte scopuri, pentru slăbirea frontului nostru de credință. Ori este apoi faptul, că locuitorul lui Isus Hristos pe pământ e luat în batjocură, din partea celor ce susțin, că se închină ca și noi, lui Hristos Dumnezeu. Și atâtea altele.

Nu mai este deci lipsă să insist și să lămurim mai deosebit, că oficiul magisterului, propovăduirea adevărilor eterne, predicarea cu sistem, zel și înflăcărare ni se impune, azi, în măsură potențată și că oricare întrelăsare a acestei îndatoriri aduce eu sine urmări incalculabile.

Când răspunsurile ce ni-le putem da la întrebările acestea și la altele similare vor fi de așa, cât nu ne vom simți conștiința încărcată, atunci suntem și vom fi pe *calea păstoririi bune* și ducătoare la scop.

Nu ne va lipsi atunci nizuința continuă de a ne păstra, în toate zilele vieții noastre, ființa de păstori adevărați, de a fi „sarea pământului“, „lumina lumii“ și vrednicii „ispravnici ai tainelor lui Hristos“. Iar aceasta o vom ajunge prin o viețuire demnă de un preot adevărat, neuitând pe nici un moment, că noi suntem oglinda, după care își potrivesc credincioșii noștri viața și toate faptele lor.

Când pământescul nostru controlor, conștiința, nu ne va muștra asupra acestor lucruri cari se țin strâns de păstoria bună, cu care suntem datori, putem avea nădejde sigură, că Dumnezeu milii și al îndurărilor nu va lăsa peirii pe slugile sale, păstoria și turma încredințată lor, și aceasta cu toată neodihna unor oase și cu toată goana nebună și fără rost împotriva adevăraților păstori și a întregii noastre turme iubite...

— **Rezultatul alegerilor pentru Senat**, unde legea are dispoziții clare, s'a putut cunoaște încă a doua zi după alegerile din Vineria trecută. Din cele 113 locuri, cari aveau să fie complinite prin sufragiul universal, guvernul a biruit, cu mijloacele cunoscute, în 66 județe, reușind opoziția abia în următoarele 5: Alba, Hunedoara, Făgăraș, Someș și Tulcea.

— Dintre cei 16 senatori ieșiți din **colegiile speciale** (universitare, agricole, comerț — industrie și muncă), pentru cari alegerile sau făcut Dumineca trecută, cei mai mulți aparțin partidului liberal, care a pregătit terenul fiind încă la cârmă. La universitatea din Iași, la camerele agricole din Cluj și Galați, precum și la cele de comerț și industrie din Cluj au fost aleși totuși membri de-ai blocului și încă — cu excepția universității din Iași, unde a ajuns un țărănist — aparținători partidului național.

— La acești senatori se mai adaugă 71 **mandate senatoriale ieșite din votul consiliilor comunale și județene**, cari se vor alege pela mijlocul lui Iunie, apoi 26 senatori de drept reprezentând diferitele culte ale țării, precum și alții senatori de drept (foști președinți de consiliu timp de 4 ani, foști miniștri timp de 6 ani, parlamentari în 10 legislații ș. a.), al căror număr încă nu este definitiv stabilit.

— Minimalul aport electoral pe care l-au adus guvernului miniștri ieșiți din disidența partidului național, combinațiile pentru președinția Camerei și a Senatului, precum și alte momente însemnate din viața internă a partidului poporului, cer imperios o **remaniere a guvernului**, care totuși nu se va produce, afirmative, decât după constituirea noilor Corpuri legiuitoare, convocate, după cum se știe, pe ziua de 25 Iunie.

— Din politica altor țări încreștăm **alegera de președinte a republicii polone**, căzută asupra profesorului universitar Moscinski, un prieten și sincer aderent al mareșalului Pilsudski, care, fiind însuși ales, a renunțat la această onoare pentru a putea să rămână în fruntea departamentului războiului.

— Un alt moment însemnat al politicii externe este **capitularea lui Abd-el-Krim**, șeful triburilor rifane din Africa nordică, a căror rebeliune a făcut Franței și Spaniei atâta grijă în anii din urmă.

Știri mărunte

Personale. P. Ven. Ordinariat de Gherla a numit pe pâr. **Alexandru Dobocan** de administrator local la Cioara.

— P. Ven. Ordinariat arhidiecezan a numit pe pâr. **Vasile Câmpian** de adm. parohial la Ceanul mare.

Serbările dela Blaj în „Neamul Românesc”. Numărul dela 31 Maiu al „N. R.” săptămânal, are frumoase cuvinte pentru serbările dela 3/15 Maiu ale Blajului, »unde alături de amintirea românismului integral manifestat acolo cu putere uriașă la 1848, se păstrează și legătura de credință cu Roma». Ocupându-se apoi de cuvântările dlui N. Crainic se întreabă că pentrucă a adus Blajului solia de »pace confesională» din partea dlui O. Goga, și nu a ministerului cultelor, pe care-l reprezentă! Și mai spune apoi, că »cineva a rugat pe d. Crainic să aducă această lozincă la cunoștința colegilor din guvern, dintre cari unii sunt mai mult pentru războiu decât pentru pace».

Un congres al studenției ortodoxe. Încă pe la începutul lui, Maiu (6—10

Maiu) s'a ținut la Banya-Kostenetz, în Bulgaria, un congres al asociațiilor creștine de studenți din Bulgaria, Grecia, Iugoslavia și România, alăturându-li-se și reprezentanți de-ai studenției emigranților ruși. A fost, după cum, reiese din rapoartele ce s'au făcut, zile de sinceră apropiere și rodnică împreună lucrare a generației tinere din diferitele țări balcanice, care preocupându-se și de raporturile ei față de biserică și de îndatoririle ce-i revin sub acest raport, a dovedit că are simțul necesar față de adevăratele realități ale vieții, pe cari înțelege să le servească cu tot entuziasmul vrăstei. Aceasta nu înseamnă însă exclusivitate. Și studenția ortodoxă adunată la Banya-Kostenetz a hotărât că va face și pe viitor parte din federația universală a asociațiilor creștine cu sediul la Geneva, continuând a participa la eforturile de înfrățire universală a studenției, fără deosebire de confesiune. — Congresul a fost ținut sub un fel de patronaj al bisericilor (ca reprezentant al ortodoxismului românesc a fost pâr. Popescu-Moșoia), și astfel s'ar părea că ortodoxia atât de pronunțat națională începe să vâslească și ea tot mai mult în apele internaționalismului mult hulit al bisericii romane.

Locale. Dumineca viitoare, a treia după Rusalii, va predica în catedrală pâr. **Gregoriu Pădureanu**, profesor la liceul de băieți.

— Apropiindu-ne de sfârșitul anului școlar, ținem să anunțăm că pentru școlile Blajului s'au fixat din partea autorității bisericești competente următoarele date pentru **încheierile solemne de sfârșit de an**: Academia de teologie începe examenele semestrale în 5 Iunie și va încheia anul școlar la Sâmpetru, în 29 Iunie. Școala normală de băieți și fete dimitte pe elevii săi din cursurile V-VI în 20 Iunie, iar pe cei din cursul ultim la Sânziene, 24 Iunie. Tot în această zi se face încheierea anului școlar și pentru cursul superior al liceului de băieți, dela care cursul inferior se dimitte încă pe ziua de Vineri, 18 Iunie. Liceul de fete încheie cursul inferior încă în 14 Iunie, iar cursul superior se va dimitte la 23 Iunie.

— Săptămâna trecută au sosit la Blaj, pe timp de 10 zile, un însemnat număr de ofițeri superiori pentru a face, sub conducerea dlui general Oțeanu dela Brașov, **studii de comandament**, pentru cari regiunea Blajului ofere situații deosebit de avantajoase.

Vaticanul are flotă comercială. Din Roma se anunță, că Vaticanul și-a înființat o flotă comercială proprie. Primul vas din această flotă, cu numele »Papa Pius al XI-lea», a pornit la 27 Maiu dintr'un șantier de lângă Milano, având misiunea să aprovizioneze stațiunile misionare catolice de pe malurile Nilului. — Flota nu va servi deci imperialismul lumesc, ci singur și exclusiv »imperialismul» propriu bisericii lui Hristos, care este mântuirea sufletelor și pentru care Roma papală înțelege să lucreze cu toate mijloacele.

O delarație politică. Pâr. protopop **Ioan Bucur din Aiud** ne cere publicarea următoarelor șire: »Subsemnatul, Ioan Bucur protopop gr.-catolic în Aiud, declar că nu primesc să fiu candidat pentru alegerile județene dela 4 Iunie 1926 pe lista averescano-maghiară din județul Alba, fiindcă vederile mele politice nu cadrează cu ale persoanelor numite în această listă și fiindcă am împlinit vârsta de 60 ani, deci sunt îndreptățit a renunța la candidatura acceptată. — Despre ce am dat această declarație atât prefecturii, cât și Tribunalului Alba. Citită și semnată. Aiud, la 1 Iunie 1926. — Ioan Bucur, protopop».

Telefonul „Unirii”.

B. Lugoj. Deocamdată cel puțin credem că e bine să lăsăm chestiunea să pauzeze. Mai târziu, când toată lumea își va fi redobândit calmul, discuția se poate pune din nou. — Cealaltă chestiune nu o pufem limpezi aici, dar să credeți că nu s'a făcut decât strictul necesar. Am fi fost totuși curioși de declarația pomenită.

C. Turda. A mai pune chestiunea — mai ales după cunoașterea rezultatului din alegeri, cari sunt un adevărat verdict de condamnarea a celorce au crezut că pe exploata minoritățile etnice împotriva intereselor neamului — ar fi numai o sgândărire a opiniei publice extreme de revoltate, și aceasta nu poate fi în intenția DVoastră. Vă rugăm deci să nu mai insistați pentru publicarea articolului trimis. — Cât pentru cealaltă chestiune, subtem de părerea, că motive de ordin politic nu pot primi în alegerea ce se va face, dar, ceteris paribus, vor fi totuși de-a se preferi, după părerea noastră, celor n'au un amestec prea pronunțat în politica militantă, ca — în supoziția că credincioșii sunt, sau pot fi, de diverse partide — nu imbie cea mai bună garanță pentru o rodnică păstorire. De altfel rezultatul se va cunoaște curând, și el va mulțumi, sperăm, ca și altădată, pe toți oamenii de bine.

„Biserica și școala”. Arad. Preocupați de al chestiuni, putem încreșta abia acum considerațiile DVoastră din Nr. dela 9 Maiu asupra raportului Sf. Scaunului Romei față de »Liga națunilor». Binevoii deci a cunoaște, că nici Bonifaciu al VIII-lea, nici Papii de după n'au fost stăpâniți de concepția, că Dzeu le-ar fi dat numai puterea spirituală, ci și cea politică. Este deci adevărată bazaconie a spune că »biserica papală se consideră și azi ca o putere politică (!)» și că ar urmări azi »scopurile sale politice bine determinate». Iar a madauge, că: »natural, acestor scopuri politice proprii trebuie subordonate scopurile tuturor statelor», este — să iertați vorba — o stupiditate. De aceea ne place să credem, că nici actuala stăpânire a țării nu va ține seama de ceace spune inteligentul DVoastră (np).

F. Cluj. Am citit și noi, atât în »Renășterea» cât și în »Telegraful» felurite comentarii asupra incidentului din ziua eroilor dela Gherla, dar neavând până acum nici o informație din partea celor interesați nu putem lua cuvântul în cauză. Un lucru e sigur însă: Atâta timp cât rolul cultelor în ce privește sărbătorile naționale nu va fi definitiv stabilit și biserica ortodoxă va căuta să se impună ca dominantă și acolo unde nu este va trebui să înregistreze mereu incidente, cari deloc nu contribuie la creșterea prestigiului nostru ca neam.

P. Reghin. Aveți deplină dreptate. Scrisoarea n' s'a trimis protopopilor pentru a-i informa asupra situației tinerei noastre congregații dela Obreja nu poate avea rezultatul dorit, decât făcând ca ea să ajungă la cunoștința întregului cler și lucrându-se din partea tuturor pentru o cât mai bună înțelegere a sublimei chemări călugărești. Ați făcut deci foarte bine, că multiplicându-ați trimis-o tuturor preoților din protopopiat și având bune nădejdi, că nu sunteți singurul care ați lucrat în feliul acesta.

VASILE HOZA
PRĂVĂLIE DE MANUFACTURĂ.
(97) 21—52

Mare asortiment de mărfuri din Cehoslovacia ca: **Zefire, Delenuri, Satinuri, Basmale** etc., precum și o dăjdii bisericești: **Yestminte și Prapori din cele mai bune stofe elvețiene**, apoi **Potire, Cădelnițe, Cruci de mână și Cruci de prapori** cu prețuri convenabile.

Serviciul ireproșabil.

NB. Rog nimeni să nu-și comande din alt loc până ce nu se va comanda vingo de prețurile mele.

SIBIU, Piața Prințul Carol Nr. 6.

Atelier de pantofărie modernă și ortopedică, în curte la

IOAN BLAGA

sub conducerea

DLUI GEORGE GADA,

absolvent al mai multor cursuri de specialitate în bransa pantofăriei, diplomat în ortopedie.

Se execută prompt și pe lângă garanță orice lucru în bransa pantofăriei. — Se garantează și pentru cele mai gingașe picioare

(162) 9—?